15/04/2023

Επιτάφιος Θρήνος, την Μεγάλη Παρασκευή, στον Άγιο Δημήτριο Αμπελοκήπων

/ Γνώμες

Γράφει ο Πάνος Ν. Αβραμόπουλος

Με την συγκλονιστική συμμετοχή του λαού του 7-ου Διαμερίσματος των Αθηνών, αλλά και άλλων Αθηναίων από τα υπόλοιπα διαμερίσματα της πόλης, εορτάστηκε εχθές Μεγάλη Παρασκευή 14-4-23, ο επιτάφιος θρήνος για την ταφή του Χριστού, του συγκλονιστικό-τερου γεγονότος στην ανθρώπινη ιστορία, που άλλαξε το ήθος των ανθρώπων και συμμετείχε σε αυτό και η ίδια η φύση συσκοτιζόμενη βαριά. Με άφατη κατάνυξη, αλλά και απόλυτη ιερατική τάξη, σε ένα κλίμα πανδήμου πένθους, έλαβε χώρα η επιτάφιος ακολουθία του Χριστού μας, από τον κατάφορτο σε συγκίνηση αθηναϊκό λαό, που στην κυριολεξία «βούλιαξε» το 7-ο διαμέρισμα της πόλης. Της ιεράς λειτουργίας της Μεγάλης Παρασκευής, αλλά και των

εγκωμίων και των τροπαρίων, της σπουδαίας αυτής ηθικά ημέρας, για το ανθρώπινο γένος, χοροστάτησαν οι ευλαβείς Πατέρες του Αγίου Δημητρίου, Αρχιμανδρίτης και ιερατικός προϊστάμενος του ναού κ.κ. Πλάτωνας Βακαλάκης, οι ιερείς κ.κ. Κίκιζας Γεώργιος, Κωνσταντέλλος Δημήτριος, Γασπαράτος Θεολόγος και ο ευσεβής ιεροδιάκονος Αποστόλου Αστέριος.

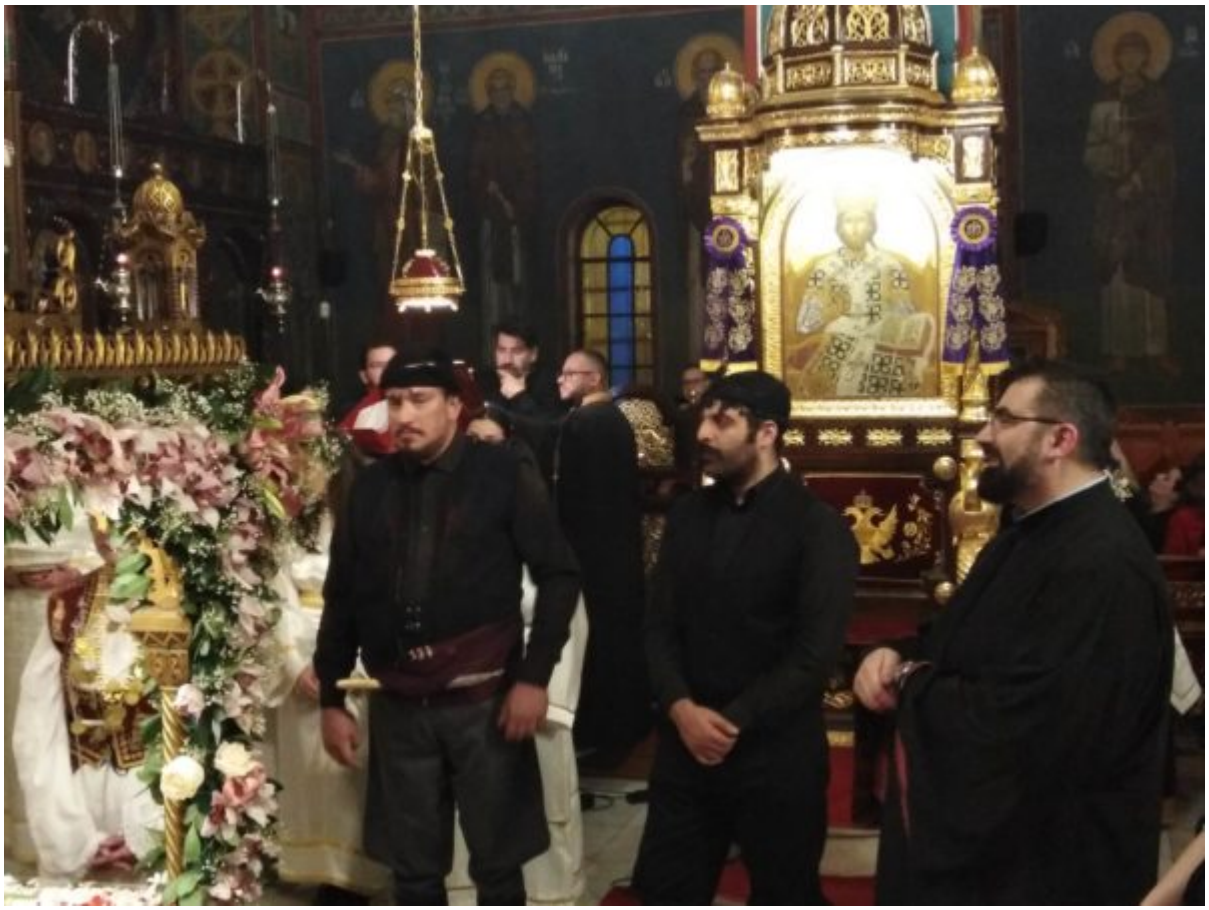

Συγκινητικές οι στιγμές όταν ο ιερός επιτάφιος του Αγίου Δημητρίου, έκανε «στάσιμα» στα νοσοκομεία του «Αγίου Σάββα» και «Ελπίς» στην οδό Δημητσάνας, με ορισμένους ασθενείς να βγαίνουν στα παράθυρα των νοσοκομείων και συγκλονισμένοι με δάκρυα στα μάτια, να παρακολουθούν την ακολουθία, προσευχόμενοι μέσα από την επικείμενη ανάσταση του Ιησού, να βρούν και τη δική τους λύτρωση, στο ηθικό τους μαρτύριο. Αλλά και να αρδεύσουν δυνάμεις από το παραδειγματικό σταυρικό μαρτύριο του Χριστού, που σηματοδότησε με την σταύρωσή του, την λύτρωση και την κάθαρση της ανθρωπότητας. Ενώ με άφατη συγκίνηση παρακολουθούσαν την ακολουθία του επιταφίου και οι άνδρες της Γενικής Αστυνομικής Διεύθυνσης Αθηνών, κατά την στάση του επιταφίου στην ΓΑΔΑ, στην Λεωφόρο Αλεξάνδρας, ομάδα των οποίων είχε αναλάβει και την ακολουθία-μεταφορά του Επιταφίου. Σημειώνουμε ακόμα, ότι ρίγη συγκίνησης προξένησε κατά την επάνοδο της πομπής του επιταφίου στον Άγιο Δημήτριο, η ανάκρουση της πόρτας κατά το Αγιορείτικο έθιμο με το σφυρί, από τον προϊστάμενο του Αγίου Δημητρίου, σεπτό Αρχιμανδρίτη κ.κ. Πλάτωνα Βακαλάκη,

που μας μετέδωσε μια έξοχη ηθικά και μοναδική αγιορείτικη ατμόσφαιρα. Λαμπρός ο στολισμός και η αισθητική επιμέλεια του Αγίου Δημητρίου, από το ενοριακό συμβούλιο, το Τμήμα Νεότητας του ναού, αλλά και τον άοκνο νεωκόρο κ-ο Βασίλη Γιαννακόπουλο, καθώς και την φροντίστρια κ-α Κυριακή.

Αναφερόμενοι στην ορθόδοξη παράδοση της Μεγάλης Παρασκευής, υπομνίζουμε ότι το βράδυ ψάλλεται ο όρθρος του Μεγάλου Σαββάτου και η υμνολογία είναι σχετική με την ταφή του Κυρίου από τους Ιωσήφ και Νικόδημο και την κάθοδο της ψυχής του στα σκοτεινά βασίλεια του Άδη. Σχετικά τα τροπάρια: «Ο ευσχήμων Ιωσήφ...», και «Ότε κατήλθες προς τον θάνατον...».

Όταν ο Κύριος απέθανε, το σώμα του μπήκε στον τάφο, η δε ψυχή του ενωμένη με την Θεότητά του κατήλθε στον Άδη και αφού τον νίκησε απελευθέρωσε τις ψυχές. Και την τρίτη ημέρα ενώθηκε και πάλι η Ψυχή με το Σώμα και το Σώμα Ανέστη εκ Νεκρών. Έτσι νικήθηκε ο Άδης και ο θάνατος. Κατά τη διάρκεια της ακολουθίας ψάλλονται σε τρεις στάσεις (μέρη) τα λεγόμενα Εγκώμια, μικρά τροπάρια πολύ αγαπητά στο λαό, αγνώστου ποιητή. Τα πιο γνωστά είναι: «Η ζωή εν τάφω...», «Άξιον εστί μεγαλύνειν...», «Αι γενεαί πάσαι...» και «Ω γλυκύ μου Έαρ...». Και επακολουθεί η γνωστή μας Περιφορά του Επιταφίου, εκτός του ναού και στα όρια της Ενορίας.

Μετά την επάνοδο του Επιταφίου στην εκκλησία διαβάζεται περικοπή από το Ευαγγέλιο του Ματθαίου (κζ’ 62-66): Αρχιερείς και Φαρισαίοι πηγαίνουν στον Πόντιο Πιλάτο και του ζητούν να σφραγίσουν τον τάφο, επειδή θυμούνται ότι ο Κύριος σε μία αποστροφή των λόγων του είχε πει ότι σε τρεις μέρες θα αναστηθεί. Ο Πιλάτος τους δίνει την άδεια.

Χρόνια Πολλά και Καλή Ανάσταση. Ο αναστάς Χριστός, να λαμπρύνει ηθικά την ενάρετη ζωή σας και να χαρίζει σε εσάς και τις οικογένειές σας υγεία και κάθε ηθική ευτυχία!

Παραθέτουμε τα τροπάρια και τα εγκώμια της Μεγάλης Παρασκευής :

Τροπάρια

Ο ευσχήμων Ιωσήφ
από του ξύλου καθελών
το άχραντόν σου σώμα,
σινδώνι καθαρά
ειλήσας και αρώμασιν,
εν μνήματι καινώ
κηδεύσας απέθετο.
.....

Εγκώμια

Η ζωή εν τάφω
κατετέθης, Χριστέ,
και αγγέλων στρατιαί εξεπλήττοντο,
συγκατάβασιν δοξάζουσαι την σην.

Άξιον εστί

μεγαλύνειν σε των πάντων κτίστην·
τοις σοις γαρ παθήμασιν έχομεν
την απάθειαν, ρυσθέντες της φθοράς.

Αι γένεαι πάσαι
ύμνον τη ταφή σου
προσφέρουσι, Χριστέ μου.

Ω γλυκύ μου έαρ,
γλυκύτατον μου τέκνον,
που έδυ σου το κάλλος;